

[foto: jan van bostraeten]

IEDEREEN CHIRO

EEN DIVERSITEITSPLAN MET STAND VAN ZAKEN EN STRATEGISCHE AANPAK '18-'21

INHOUD

Inleiding	p. 3
Chiro en diversiteit: de visie	p. 4
Een veranderende samenleving	p. 4
De Chiro maakt keuzes	p. 4
Chiro voor iedereen	p. 4
Inclusieve methode	p. 4
Gericht op de buurt	p. 5
Tijd voor experiment	p. 6
Experimenten binnen de Chiro vs. inclusie	p. 6
Een stand van zaken anno 2018	p. 7
Strategie	p. 7
Actoren	p. 7
Praktijk	p. 8
Visieteksten	p. 8
Workshops	p. 8
Het thema 'diversiteit' op Chirocursussen	p. 8
Tools	p. 8
Publicaties	p. 9
Onderzoek	p. 9
Projecten en experimenten	p. 10
Vertegenwoordigingen	p. 10
Afspraken over beeldvorming in de Chiro	p. 11
Tussentijds besluit	p. 11
Een duidelijke strategie voor '18-'21	p. 12
Een diversiteitsplan en werken op drie niveaus	p. 12
Missie 1: Focussen op doelgroepen	p. 12
Missie 2: Diversiteit als thema in de kern van onze organisatie	p. 13
Missie 3: Ruimte voor experiment	p. 15
Missie 4: Ontmoeting creëren	p. 15
Op naar een doelgericht en strategisch diversiteitsbeleid	p. 18
Missie 1: Focussen op doelgroepen	p. 18
Missie 2: Diversiteit als thema in de kern van onze organisatie	p. 22
Missie 3: Ruimte voor experiment	p. 24
Missie 4: Ontmoeting creëren	p. 27
Besluit	p. 29
Bronnenlijst	p. 32
Verklarende woordenlijst	p. 33

INLEIDING

De Chiro is er voor iedereen die dat wil. Dat was in de beginjaren zo en daar is nog niets aan veranderd. Al van in de periode van de patronaten richtten we ons – in tegenstelling tot de klassenjeugdbewegingen van die tijd – op alle jongeren. “De Chiro is geen eiland, maar een theebuiltje dat heel de parochie moet doordringen”, luidde het in de jaren 1950 en 1960. ‘De parochie’ is ondertussen vervangen door ‘de buurt’, maar de kerngedachte is dezelfde gebleven. In die jaren worden de eerste initiatieven genomen om kinderen en jongeren die niet bij de Chiro zijn, toch bij de werking te betrekken.

In de jaren **1960** is er de moderniseringsgolf die een groot effect heeft op jongeren: de flowerpower, de studentenopstanden, de seksuele revolutie, enz. Aangezien Chiro voor en (vooral) *door* jongeren gemaakt wordt, hebben deze maatschappelijke tendensen een grote invloed op onze beweging. We stellen onszelf als organisatie voortdurend in vraag omdat we het gevoel hebben dat we enkel zo relevant kunnen blijven.

In de jaren **1970** roept de Chiro haar leden actief op om deel te nemen aan de maatschappij. De Chiro gelooft in de realisatie van een betere wereld. Maatschappelijke thema's als natuurvervuiling, verkeersveiligheid en diversiteit krijgen veel aandacht, waardoor de Chiro een deel van haar achterban verliest. Een tweede vernieuwingsgolf dringt zicht op. Impuls 70 is daarvan de start: we nemen minder maatschappelijke standpunten in en plaatsen *spel als verbindingsfactor* op de voorgrond. Het is vanuit de kracht van spel dat de Chiro aan diversiteit werkt.

Vanaf de **jaren 1990** focussen we op *Chiro in de stad* omdat maatschappelijke evoluties zich daar dikwijls het eerst voltrekken. Stadsgroepen hebben een kleiner netwerk, trekken vaak armere kinderen aan en jongeren haken er af wegens de vele andere ontspanningsmogelijkheden. We werken samen met ‘allochtone organisaties’ en ondersteunen Chirogroepen op maat. Begin de jaren 90 ontstaan de stadswerkingen in Antwerpen, Gent en Brussel, eind de jaren 90 komen

de middelgrote steden in het vizier: ook Sint-Niklaas, Oostende en Turnhout krijgen een stadswerking.¹

Sinds **2008** vermindert de aandacht voor Chiro in de stad. De middelgrote steden verliezen hun stadswerkingen, we stellen het nut van Chiro in de stad in vraag en plaatsen het thema diversiteit niet meer bovenaan op de agenda. De Chiro kruipt in haar schelp, enkele experimenten in de stad niet te na gesproken. Enkele jaren daarna flakkert de belangstelling weer op: juist door de kritische vragen die we onszelf stellen, vinden we antwoorden die het belang benadrukken van focussen op diversiteit.

Anno **2018** is diversiteit opnieuw een topic boven aan de agenda. In de eerste plaats omdat het voor kinderen en jongeren een meerwaarde is om bij de Chiro te zijn, iets wat we geen enkel kind willen ontzeggen. Tegelijkertijd is het voor ons als organisatie leerrijk en verrijkend om divers te zijn. Daarnaast krijgt het thema op sectorniveau veel aandacht. Met de visienota ‘Diversiteit in/en het Jeugdwerk’² engageert de hele jeugdwerksector zich om een tandje bij te steken. Dit diversiteitsplan bevat elementen van die visienota, en de strategie die we later in dit document toelichten, is er deels op gebaseerd. En ten slotte focussen we op diversiteit omdat het een realiteit is waar we niet omheen kunnen als we relevant willen blijven voor kinderen en jongeren. We besteden dus om verschillende redenen meer aandacht aan diversiteit. Toch neemt dat niet weg dat er nog veel werk op de plank ligt, zowel op structureel als inhoudelijk vlak.

Eenzijds staan we met dit document even stil bij wat we tot nu toe realiseerden op het vlak van diversiteit, als basis om keuzes te maken voor de toekomst. Anderzijds blikken we vooruit. We zetten een aantal zaken op een rijtje en stippelen de weg uit voor de komende vier jaar. Onder voorbehoud. Want zowel de maatschappij als Chirojeugd Vlaanderen veranderen voortdurend en daar willen we blijvend op inspelen.

1 Chirojeugd Vlaanderen. (2010). De Chiro gaat Retro. Antwerpen.
2 De Visscher, K. & M. Neyens. (2017). *Visienota diversiteit in/en het jeugdwerk*. Geraadpleegd in december 2017, van https://ambassade.be/sites/default/files/nieuws/ambassade-visienota-2-digitaal_0.pdf.

CHIRO EN DIVERSITEIT: DE VISIE

EEN VERANDERENDE SAMENLEVING

De Chiro is geen eiland. Al van in de beginjaren zijn we betrokken op de buurt en de samenleving. Stilstaan is achteruitgaan. Om relevant te blijven, is het belangrijk dat we als jeugdbeweging mee bewegen met wat er verandert in de samenleving. Wat Chiro is, staat voortdurend open voor verandering.

Een van die maatschappelijke veranderingen is urbanisatie: Vlaanderen verstedelijkt in snel tempo. Die evolutie gaat hand in hand met een aantal veranderingen op het vlak van demografie, migratie, speelruimte, aanbod in de vrijetijdssector, enzovoort. Voor Chirojeugd Vlaanderen betekent dat: nieuwe uitdagingen. We zien nu al een duidelijke link tussen verstedelijkt gebied en continuïteit. Chirogroepen hebben het moeilijk om te overleven in een stedelijke context. De noodzaak om te experimenteren dringt zich op. Steden zijn een laboratorium voor dat experiment. De tendensen die vandaag in de stad zichtbaar worden, zien we morgen in de rest van Vlaanderen. Zo weet bijvoorbeeld een groot deel van de (ouders van) kinderen en jongeren met een migratieachtergrond niet wat Chiro is of zijn ze ervan overtuigd dat het niets voor hen is. Net terwijl dat een groeiende groep kinderen en jongeren in de samenleving is. Met de Chiro moeten we dus inspelen op verandering.

DE CHIRO MAAKT KEUZES

Als organisatie kunnen we op verschillende manieren omgaan met maatschappelijke tendensen. Er zijn verschillende keuzes die we kunnen maken. Kiezen voor een bepaalde manier van werken, impliceert niet kiezen voor een andere manier. Dat elke organisatie andere keuzes maakt, zorgt voor een divers jeugdwerklandschap waar iedereen een plaats kan vinden. Verschillende actoren spelen in op de behoeften van kinderen en jongeren. De Chiro neemt in dat landschap de rol op van jeugdbeweging van en voor iedereen, van en voor de buurt. Die rol maakt ons uniek. We werken samen met organisaties die expertise hebben over een bepaalde doelgroep omdat we ervan overtuigd zijn dat we elkaar kunnen versterken.

Chiro voor iedereen

Met Chirojeugd Vlaanderen kiezen we ervoor om er te zijn voor alle kinderen en jongeren. Dat wil zeggen: iedereen die bij de Chiro wil komen, moet dat kunnen. Ons doel is niet per se dat alle kinderen en jongeren naar de Chiro gaan. Wel willen we dat elk kind dat graag naar de Chiro wil komen daartoe de mogelijkheid

krijgt. We verenigen kinderen en jongeren in hun vrije tijd, ongeacht hun sociale of culturele achtergrond, ongeacht fysieke of intellectuele capaciteiten, ongeacht hun seksuele voorkeur. Om dat te bereiken, leveren de lokale groepen, het kader en de hele beweging inspanningen. We willen iedereen de kans bieden te genieten van een leuke vrijetijdsbesteding waar je samen kan zijn met je vrienden en je je thuis kan voelen. Waar iedereen gelijk is en tegelijkertijd verschillen erkend worden.

De Chiro is een beetje van iedereen. Het is een plek waar niemand zich hoeft aan te passen om even sterk, slim, mooi of lief te zijn als de rest. Ieder kan er zichzelf zijn, en iedereen laat de anderen ook zichzelf zijn. We trekken de kaart van de diversiteit en geloven in de meerwaarde ervan. Net door de verscheidenheid binnen de groep leren we van en met elkaar. Om die Chirodroom te bereiken, werken we inclusief.

Inclusieve methode

Onze werking is niet gericht op een bepaalde 'soort' kinderen en jongeren. Meer nog, we willen dat onze groepen moeite doen om mensen van diverse pluimage op te nemen in het groepsgebeuren: jongeren met een beperking of met roots in het buitenland, kinderen in kansarmoede, jongens die op meisjes vallen en jongens die op jongens vallen. Enzovoort.

Vanuit de Chirowaarden ³ graag zien, rechtvaardigheid en innerlijkheid, en de Chiromethoden ⁴ participatief, gemeenschapsgericht en intuïtief werken, proberen we ervoor te zorgen dat onze groepen een afspiegeling van hun buurt zijn. Ze stellen zich open en zoeken actief naar alle kinderen en jongeren uit de buurt ongeacht taal, karakter, verstandelijke beperking of culturele achtergrond⁵. De leiding zorgt ervoor dat elk kind zich welkom voelt in de groep en neemt verantwoordelijkheid om mogelijke drempels weg te werken of extra zorg te bieden. De Chiro sluit niet uit. We vormen samen één groep met één doel: een leuke Chirotijd beleven.

Waarom kiezen voor inclusie?

(1) Diversiteit is een meerwaarde en een verrijking voor een Chirogroep. Het maakt de groep interessanter, boeiender en altijd anders. Iedereen is anders en dat zorgt ervoor dat we creatief zijn. Verschillen worden niet geproblematiseerd en dat zorgt ervoor dat Chirogroepen een sterk geheel vormen. Zo nemen onze leden al van jongs af aan een open houding aan. Ze leren samenwerken ondanks de verschillen.

³ Chirojeugd Vlaanderen. (2017). De Chirowaarden. Geraadpleegd in februari 2018 van <https://chiro.be/de-chirowaarden>.

⁴ Chirojeugd Vlaanderen. (2017). De Chiromethoden. Geraadpleegd in februari 2018 van <https://chiro.be/de-chiromethoden>.

⁵ Deze opsomming is niet volledig. Als we het over diversiteit hebben, verwijzen we naar een brede waaier aan zaken waarin mensen van elkaar kunnen verschillen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat individuen niet louter in hokjes op te delen vallen en dat mensen zich met meerdere categorieën verwant kunnen voelen. Voor meer info over wat we precies bedoelen met diversiteit, verwijzen we je naar de visietekst 'Diversiteit in de Chiro'.

foto: valerie vanderlooyf

(2) Bij de Chiro zijn is een meerwaarde voor kinderen en jongeren. Om te beginnen maak je er vrienden en bouw je er een sociaal netwerk op dat je je hele leven meedraagt en dat kansen biedt (bv. op de arbeidsmarkt). Ten tweede ontwikkel je er enkele vaardigheden: werken in een team, verantwoordelijkheid nemen en creatief denken zijn maar enkele skills die je bij de Chiro verwerft en verdiept.

(3) Inclusief werken daagt ons als jeugdbeweging uit. Als we er willen zijn voor alle kinderen en jongeren moeten we luisteren naar wat ze te zeggen hebben en moeten we hun vragen en noden mee opnemen. Op die manier stellen we onszelf in vraag en blijven we onszelf opnieuw uitvinden.

(4) Veel kinderen en jongeren groeien op in aparte hokjes. Er zijn weinig kansen om elkaar te leren kennen en dat vinden we jammer. De Chiro gelooft in een rechtvaardige maatschappij waar kinderen en jongeren dezelfde kansen krijgen en elkaar kunnen ontmoeten en versterken. Aan die droom willen we beginnen in onze eigen Chirogroep.

We kiezen dus voor inclusie, maar weten dat we daarmee niet alle jongeren aanspreken of kunnen

bereiken. Enerzijds zijn er ouders die het net waardevol vinden dat hun kind met beperking naar een inclusieve werking kan gaan. Andere ouders van kinderen met een beperking vinden hun gading niet in ons aanbod. Voor hen zijn specifieke initiatieven zoals Akabe of andere jeugdwerkingen voor mensen met een beperking heel waardevol. Werkingen Maatschappelijk Kwetsbare Jongeren hebben een aanbod dat wij niet voorzien. We vinden het vooral belangrijk dat kinderen en jongeren hun eigen keuzes kunnen maken en dat ze een vrijetijdsbesteding vinden op maat van hun noden. Een Chirogroep die ervoor kiest om haar werking aan te passen aan de noden van die jongeren met een mentale of fysieke beperking moet daarvoor erkend en aangemoedigd worden.

Gericht op de buurt

De Chiro is er in de eerste plaats voor de kinderen uit de buurt. We sporen leiding aan om goed rond te kijken in de buurt. Waar wonen er kinderen? Waar gaan ze naar school? Waar gaan ze spelen op woensdagnamiddag? Werving vertrekt niet alleen vanuit traditie, maar houdt ook in dat je kijkt naar wie er in de buurt woont en probeert iedereen te laten weten dat ze welkom

zijn in de Chiro. We streven ernaar dat Chirogroepen een afspiegeling van hun buurt zijn. In buurten waar veel anderstalige kinderen wonen, moedigen we Chirogroepen aan om taaldrempels weg te werken. In een buurt waar er weinig anderstalige jongeren wonen, zijn er waarschijnlijk andere prioriteiten.

Een afspiegeling van de buurt worden, is geen eenrichtingsverkeer. Enerzijds verlagen Chirogroepen drempels en laten ze weten dat iedereen welkom is. Anderzijds passen ze hun werking aan zodat die inspeelt op noden die leven in de buurt. Kunnen we meer kinderen en jongeren bereiken als we hen thuis oppikken? Is onze manier van communiceren wel afgestemd op de ouders die in onze buurt wonen? Moeten onze leden alle Chirokleden dragen? Het zijn enkele vragen die leiding zich stelt om hun werking te kunnen aanpassen aan de buurt.

Opdat leiding de kinderen en jongeren in de buurt makkelijker kan bereiken, moedigen we als koepelorganisatie samenwerkingen tussen Chirogroepen en andere (expertise)organisaties aan. We stimuleren groepen om via scholen, brugfiguren en ouders te werven.

TIJD VOOR EXPERIMENT

Vrijwillig jeugdwerk is sterk uitgebouwd in Vlaanderen en Brussel. Nergens anders ter wereld is het zo groot en talrijk. Ouders sturen hun kinderen vaak uit traditie naar de jeugdbeweging, wat ervoor zorgt dat we een bepaald publiek meer aantrekken. Daarbovenop brengt het Vlaamse gegeven een informatiedrempel met zich mee. Nieuwkomers kennen het concept jeugdbeweging niet omdat het een uniek gegeven is in de wereld. Daarin verschillen we bijvoorbeeld van voetbal, dat wel zo goed als door iedereen gekend is.

We slagen er meer en meer in dat patroon te doorbreken. Willen we als jeugdbeweging relevant blijven, dan moeten we grotere stappen durven nemen. We zouden ons beeld van wat Chiro is, kunnen verruimen, net zoals we dat vroeger al een aantal keren gedaan hebben. We gingen bijvoorbeeld van aparte naar gemengde groepen, vervingen ons uniform door een vrij assortiment Chirokleden, en evolueerden van een christelijke naar een pluralistische organisatie. Door te experimenteren zoeken we naar oplossingen en alternatieven. Zo proberen we te weten te komen wat kinderen, jongeren en hun omgeving vandaag willen. De stad is het ideale labo voor experiment omdat maatschappelijke ontwikkelingen daar het snelst zichtbaar zijn⁷.

Inspelen op een veranderende samenleving betekent ook: botsen op grenzen die te maken hebben met onze identiteit. Door te experimenteren, zetten we de klassieke Chirovorm open voor verandering. We

kijken naar wat kinderen en jongeren willen en waar ze nood aan hebben. Als toetssteen gebruiken we de Chirowaarden en methoden⁸, en de kern van Chiro die niet verloren mag gaan. Spelen in groep en samen zijn behoren bijvoorbeeld tot de kern van onze identiteit. Dat is dus een grens. Als we nooit in groep spelen, doen we niet aan Chiro.

Elke ploeg kan de grenzen van Chiro aftasten en kan kleinere of grotere aanpassingen doen aan de werking. Er moet ruimte zijn om te experimenteren, om dingen in vraag te stellen en anders aan te pakken. Een experiment zoals Bint bijvoorbeeld, vertrok vanuit de noden van moslimmeisjes, waardoor we een heel andere vorm van Chiro creëerden, zonder aan onze identiteit te raken.

“Kunnen we in de stad blijven werken met vrijwilligers? Moet elke groep wekelijks activiteiten aanbieden of kan Chiro ook op een andere manier vorm krijgen? Moeten we in onderscheiden leeftijdsgroepen blijven werken? Zijn verplichte Chirokleden noodzakelijk? Wat met Christus Koning? Sommige Chirogroepen houden sterk vast aan tradities. Andere staan open voor grondige veranderingen om zo een plaats te geven aan elk kind in de groep. De open definitie van Chiro laat hen toe om onder de Chirovlag te blijven varen. Twee factoren bepalen mee het succes waarmee Chirogroepen een veranderingsproces doorlopen: conflicten als leerkansen zien en bereid zijn om te onderhandelen.”⁹

Onderzoeker Diebens

Experimenten binnen de Chiro vs. inclusie

Experimenten richten zich dikwijls op een afgebakende doelgroep, terwijl we met Chirojeugd Vlaanderen zoveel mogelijk inclusief willen werken. Passen experimenten wel binnen onze visie op inclusie? Het antwoord is ja. We gebruiken die experimenten telkens als opstap naar een inclusieve werking. Beide kunnen voor ons bestaan: én een doelgroepspecifieke werking (als opstap naar inclusie) én een inclusieve werking bij bestaande Chirogroepen. Het doel van die projecten is altijd om op lange termijn aan inclusie te werken.

7 Chirojeugd Vlaanderen. (2017). Chiro in de stad. In: De Chirovisie (pp.89-98). Antwerpen.

8 Graag zien, rechtvaardigheid en innerlijkheid zijn de drie Chirowaarden.

9 De Chiro methoden: participatief, gemeenschapsgericht en intuïtief werken.

9 DieGem. (2014). Chiro op maat van Brussel. Geraadpleegd in februari 2018 van <http://www.solidariteitdiversiteit.be/praktijkenbank.php?case=3>

EEN STAND VAN ZAKEN ANNO 2018

STRATEGIE

In de periode die voorafging aan dit diversiteitsplan, zaten we niet stil op het vlak van diversiteit. Een veranderende maatschappij en de keuzes die we als organisatie maken, zorgden voor de bewustwording dat investeren in het thema alsmat belangrijker wordt. We ontwikkelden visie en versterkten onze Chirogroepen met tools en workshops allerhande. Toch merken we dat het op een aantal vlakken beter kan.

In het verleden waren de acties die we ondernamen hoofdzakelijk **ad hoc en gefocust op het verlagen van drempels van onze lokale werkingen**. Vanuit de koepelorganisatie ondersteunden we rechtstreeks lokale groepen door tools te ontwikkelen om hen te versterken. Daarnaast versterkten we in beperkte mate onze kadervrijwilligers. Af en toe werkten we op organisatieniveau samen met expertiseorganisaties. Waarop we de klemtoon legden – lokale groepen ondersteunen, kadervrijwilligers ondersteunen of samenwerken met expertiseorganisaties – was niet afhankelijk van een bepaalde strategie die we volgden. Onze Chirodroom nastrevend, deden we de zaken nogal in het wilde weg.

Het ging vaak om afgebakende acties, voor een specifieke doelgroep binnen een bepaalde periode. Een duidelijk voorbeeld van zo'n actie is het project rond taal dat we in 2009 in Limburg uitwerkten. Vaak waren die acties **organisatorisch en reactief van aard** waardoor ze weinig structurele gevolgen hadden op lange termijn. Ze bleven te dikwijls beperkt, geïsoleerd en gefragmenteerd. Toch zetten we ook een aantal experimenten op die de gewoonten binnen de Chiro in vraag stelden. We experimenteerden met projecten Bint en Flo en zetten het project Iedereen Mee Op Kamp op. Begin 2017 startten we een traject waarin we de Animatorcursus inclusief maken.

In de periode voor 2018 werkten we aan diversiteit in zijn algemeenheid, als containerbegrip. **Om het begrip tastbaar te maken, bakenden we een aantal doelgroepen af:** kinderen en jongeren in armoede, met een fysieke beperking, met een mentale beperking,

op de vlucht, met roots in het buitenland, met een auditieve of visuele handicap, met autisme of ADHD, en kinderen en jongeren die zich op het vlak van gender 'anders' voelen. We zetten acties en projecten op voor elk van die doelgroepen¹. Een gebrek aan draagkracht zorgde ervoor dat we keuzes moesten maken, we konden niet op al die doelgroepen met een zelfde intensiteit focussen. **We baseerden ons voor die keuze niet altijd op een visie, maar eerder op een gevoel. We lieten het afhangen van interesses van individuen en ploegen die zich met diversiteit binnen de Chiro bezighielden.** Ook de maatschappelijke context speelde mee in de keuzes die we maakten. Het ontbrak ons aan een strategie om die keuzes op te baseren.

We leveren dus al redelijk wat inspanningen op het vlak van diversiteit. Wat goed loopt, zetten we verder. Wat stroever verloopt, pakken we vast. Dat resulteert in een vernieuwde strategie, waarover later in dit diversiteitsplan meer.

ACTOREN

Binnen Chirojeugd Vlaanderen zijn er een aantal actoren die op vlak van diversiteit ondersteuning bieden aan lokale Chirogroepen en hun leiding:

- De commissie Diversiteit, een ploeg van vrijwilligers met expertise in het thema.
- De diversiteitsmedewerker, die behoudt het overzicht en ondersteunt de vrijwilligers van de commissie Diversiteit.
- Stadswerkingen in Brussel, Antwerpen en Gent die steun op maat bieden aan Chirogroepen in de stad.

We zouden kunnen stellen dat tot dusver diversiteit een van de vele thema's binnen Chirojeugd Vlaanderen was, naast bijvoorbeeld vorming, jeugdbeleid of continuïteit. **We beschouwden diversiteit als een specifieke niche waar de diversiteitsmedewerker en een aantal vrijwilligers mee bezig waren.** De acties die die mensen ontwikkelden, werden al dan niet gedragen door de rest van de beweging.

PRAKTIJK

Ondanks het gebrek aan een duidelijke strategie gebeurde er de afgelopen jaren heel wat op diversiteitsvlak. Een overzicht.

Visieteksten¹¹

- Chiro, diversiteit en toegankelijkheid
- De Chirovisie op diversiteit
- Inclusie in de Chiro
- Chiro in de stad
- Chiro in middelgrote steden
- Taal in de Chiro
- Vluchtelingen
- Aanwervingsbeleid Chiro

Workshops

- **Taalstimulering in de Chiro**
Workshop waarin we leiding handvaten geven om met taligheid in de Chiro om te gaan.
- **Over bakbananen en carapils**
Workshop over stereotypen en clichés in de Chiro. Wat zijn stereotypen en hoe kun je ze vermijden, bijvoorbeeld in je kamphema?
- **Diversiteit in het algemeen**
Workshop waarin we verschillende 'soorten diversiteit' aanraken en waarbij we kort schetsen hoe je van je Chirogroep een plaats voor iedereen kan maken.

Het thema 'diversiteit' op Chirocursussen

- **Vormingsblok 'Iedereen mee' op Animatorcursus**
Over omgaan met diversiteit in je Chirogroep.
- **Mogelijkheid tot stage animatorcursus in doelgroep-specifieke organisaties**
We stimuleren Chiroleiding om de stage in het kader van de Animatorcursus te volgen bij doelgroep-specifieke organisaties.
- **Sociaal tarief**
Leiding en begeleiding die recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming betaalt een verminderde deelnameprijs op vorming.

Tools

- **Kaartspel 'All Aboard'**
Een spel om te spelen met de leidingsploeg om het gesprek over diversiteit aan te gaan.
- **Solidariteitsfonds**
Een fonds dat Chirogroepen ondersteunt om financiële drempels weg te werken.

Het All Aboard-pakket bestaat uit een brochure, fiches en een kaartspel om met je leidingploeg het thema diversiteit bespreekbaar te maken.

Publicaties

- Brochure 'All Aboard'

Zet Chirogroepen aan om met de diversiteit in hun buurt aan de slag te gaan.

- Diversiteitsfiches

Fiches die Chiroleiding helpen in het omgaan met een bepaalde doelgroep. We hebben fiches over kinderen en jongeren met een visuele beperking, een auditieve beperking, een fysieke beperking, een mentale beperking, in armoede, met een migratieachtergrond, met ADHD, met autisme, en met vragen of problemen op het vlak van gender en seksualiteit.

- Speel met spel, da's Chirotaal

Brochure over omgaan met meer- en anderstaligheid in de Chiro

- Anderstalige oudersbrochures

Leiding kan onze oudersbrochures bestellen in verschillende talen zodat ze ouders kunnen bereiken die geen Nederlands spreken.

- Promofolder Solidariteitsfonds

Onderzoek

- DieGem

Onderzoek naar solidariteit in diversiteit met Chiro Brussel als casestudie¹². Voortbouwend op aanbevelingen uit dat onderzoek ontwikkelden we de brochure 'Chiro Buurt! Er zit meer in je buurt dan je denkt'.

- Inzicht 2014

Een onderzoek bij onze Chiroleiding waarin onder andere en in beperkte mate gepeild werd naar de diversiteit in onze groepen.

Projecten en experimenten

- **Bint**

Een meisjeswerking die ontstond op initiatief van enkele meisjes uit Molenbeek en de ondersteunende beroepskracht in Brussel. Oorspronkelijk was het een toeleidingsproject voor meisjes van diverse afkomst, maar het werd uiteindelijk een opzichzelfstaande meisjeswerking met focus op het animatortraject. Bint was daarmee anders dan een gewone Chirogroep, omdat het zich enkele richtte op tienermeisjes (15+), tweewekelijkse activiteiten organiseerde op woensdag, en eerder werkte met een vast en afgebakend traject van twee à drie jaar. De competenties waren, eerder dan 'spel', een prioriteit.

- **Flo**

Gelijkaardig aan Bint werd in de Gentse Bloemekeswijk animatortraject Flo opgericht. De wijk kent veel kansarmoede en etnische diversiteit. Door een tekort aan middelen strandde het project redelijk snel, eigenlijk voordat het goed en wel begonnen was.

- **Iedereen Mee Op Kamp**

Een project waarbij we lokale Chirogroepen de mogelijkheid bieden om hun Chirokamp open te stellen voor kinderen en jongeren die anders de weg naar de Chiro moeilijker vinden. Stadswerkers en lokale Chiroleiding gaan samenwerkingen aan met lokale partners, scholen, OCMW 's, vrijetijdsbemiddelaars, enz. Chirogroepen krijgen veel autonomie in hoe ze het project invullen. Ze kunnen zelf kiezen hoeveel tijd ze in promo en netwerken willen steken. Dat zorgt ervoor dat Iedereen Mee Op Kamp succes heeft. Het project is gestart in Brussel, Antwerpen en Gent, maar wordt opengetrokken naar heel Vlaanderen en Brussel.

- **Project inclusieve animatorcursus**

Een project waarbij we onze animatorcursussen openstellen voor deelnemers met een mentale beperking¹³. Het is een samenwerking tussen Chirojeugd Vlaanderen, Scouts en Gidsen Vlaanderen, KSA, Kazou, Hannibal Vakanties, Konnekt en Cera.

- **Wereldspelers**

We waren partner in het project Wereldspelers waarbij De Ambrassade lokale groepen in contact bracht met kinderen en jongeren op de vlucht.

- **Youthwork@Pride**

Wel Jong Niet Hetero brengt verschillende organisaties samen om in naam van het jeugdwerk deel te nemen aan de Belgian Pride. Chirojeugd Vlaanderen was partner.

Vertegenwoordigingen

- **Werkgroep Diversiteitsbeleid van De Ambrassade**

Chirojeugd Vlaanderen is lid van de werkgroep. We werkten mee aan de visienota Diversiteit in het Jeugdwerk en het masterplan 'Diversiteit in/en het jeugdwerk' 2018-2020.

[foto: jan van bostraeten]

Afspraken over beeldvorming in de Chiro

Een aantal beroepskrachten vormde in de werkjaren '15-'16 en '16-'17 de taskforce m/v/x. Ze dachten na over beeldvorming in de Chiro en installeerden enkele quick wins:

- We schrijven zoveel mogelijk genderinclusief.
- We verzamelen en verspreiden goede voorbeelden van diversiteit in de Chiro.
- In de beelden die we naar buiten brengen, zorgen we dat diversiteit zichtbaar aanwezig is.
- De Chiroredactietool bevat een knop voor als je een voornaam nodig hebt, bv. om leden te benoemen in een speluitleg in Dubbelpunt. Je kunt een random naam laten kiezen, of parameters instellen om de mate van diversiteit te beïnvloeden.
- We kiezen ervoor om de koloniale kenmerken van Piet, de vriend van Sinterklaas, achterwege te laten en laten bijvoeglijk naamwoord 'zwarte' weg.
- In publicaties vermijden we stereotiep en clichématig taalgebruik.
- We nemen in de cursusbijbel een hoofdstuk over stereotypering op. In dat hoofdstuk leggen we uit wat stereotypen zijn en hoe je ze als begeleiding kunt voorkomen. Op die manier kan een cursusploeg zelf inschatten in welke mate hun thema stereotiep is.
- In onze vormingsbundels hebben we aandacht voor diversiteit, stereotypen en clichés.
- We publiceren stereotypedoorkbrekende voorbeelden van kampthema's in de Dubbelpunt over bivak.
- In de spelen die we verspreiden, zorgen we dat we geen stereotypen en clichés bevestigen en dat we aandacht hebben voor diversiteit. We voorzien een goed evenwicht tussen verschillende soorten spelen bv. niet telkens competitieve spelen.
- We stellen een kalender op met data van feest- en themadagen. Voorbeelden van wat we daarmee doen: rond kerst wensen we iedereen een fijn kerstfeest, naar aanleiding van de Dag van Verzet tegen Extreme Armoede roepen we op om een geknoopt wit laken uit het raam te hangen.
- We voorzien (delen van) de Chirowebsite in meerdere talen zodat mensen die geen Nederlands spreken informatie kunnen opzoeken over de Chiro. Nu al kan je een klein deeltje van de Chirowebsite in het Engels, Frans en Spaans lezen. We voegen daar nog meerdere talen aan toe.
- We gaan ieder jaar na of we onze oudersbrochures moeten vertalen naar een taal die we nog niet in ons gamma hebben.
- Chirohuizen hebben aandacht voor verschillende eetgewoonten.
- We plaatsen 'm/v/x' bij alle vacatures die we met de groep Chiro verspreiden.
- Alle Chirosecretariaten en winkels hebben genderneutrale toiletten, zodat dat veilige plaatsen zijn voor mensen met een ambigue genderexpressie.

TUSSENTIJD'S BESLUIT

Er werden al grote stappen gezet om van Chirojeugd Vlaanderen een diverse jeugdbeweging te maken. Door de jaren heen ontstond het bewustzijn dat we van diversiteit een prioriteit moeten maken. In de eerste plaats omdat we ervan overtuigd zijn dat deelnemen aan Chiro een meerwaarde is voor kinderen en jongeren en omdat diversiteit ons als organisatie verrijkt. Tegelijkertijd is diversiteit een realiteit waar we rekening mee moeten houden als we relevant willen blijven. We ontwikkelden al een stevige visie en werkten tools en workshops uit om Chirogroepen te ondersteunen. Af en toe experimenteerden we, stampden we een project uit de grond of waren we partner in een samenwerking tussen verschillende organisaties.

In de komende jaren willen we tegemoetkomen aan een aantal pijnpunten die we hierboven beschreven: er was weinig strategie, diversiteit was een thema in de niche van onze organisatie, de keuze om te focussen op bepaalde doelgroepen gebeurde hoofdzakelijk gevoelsmatig of vanuit een acute nood en we werkten vaker reactief en minder proactief.

EEN DUIDELIJKE STRATEGIE VOOR '18-'21

EEN DIVERSITEITSPLAN EN WERKEN OP DRIE NIVEAUS

We komen op twee manieren tegemoet aan het pijnpunt van ons gebrek aan strategie. Ten eerste schrijven we in een **diversiteitsplan** neer waar we de komende vier jaar aan werken. We bepalen met behulp van vier missies welke richting we met Chirojeugd Vlaanderen uit gaan en koppelen daar doelstellingen en acties aan vast. Het plan is in de eerste plaats een hulpmiddel om te bepalen waar we op moeten focussen. We gebruiken het actief en sturen het bij waar nodig. Naarmate de tijd vordert, kunnen er acties bij komen of kunnen we ervoor kiezen om toch een andere richting in te slaan. Het is een werkinstrument dat richting geeft en waar we tegelijkertijd niet té rigide mee omgaan.

Ten tweede maken we een onderscheid tussen drie niveaus waarbij telkens een andere partij eindverantwoordelijkheid heeft: **het micro-, meso- en macroniveau**. De eindverantwoordelijkheid ligt respectievelijk bij lokale groepen, kaderploegen en de diversiteitsmedewerker. Het microniveau staat voor het niveau van onze lokale Chirogroepen, inclusief hun leden, leiding en netwerk van ouders, oud-leiding, burens enz. Acties op mesoniveau hebben betrekking op onze kaderploegen: verbonden, gewesten, commissies, diensten, redacties en werkgroepen. Met het macroniveau doelen we op zaken die we op organisatie- en sectorvlak ondernemen. Dat gebeurt vaak door beroepskrachten en minder door vrijwilligers. Opsplitsen in micro-, meso- en macroniveau biedt ons een kader waardoor we gericht kunnen werken en we beter kunnen inschatten wat de impact van een bepaalde actie is.

Het spreekt voor zich dat de verschillende niveaus samenhangen. Acties op het ene niveau zijn voelbaar op een ander niveau en kunnen verschillende niveaus doorkruisen. Het is een en-en-verhaal. Ervoor zorgen dat onze Chirogroepen een afspiegeling van hun buurt zijn, blijft altijd het uiteindelijke doel. Dat doel blijkt echter moeilijk te bereiken als we enkel op micro-, meso- of macroniveau focussen. Een samenspel is noodzakelijk.

We zouden ervoor kunnen kiezen om ons de hele tijd op de drie niveaus even hard te concentreren. Dat doen we niet. In eerste instantie focussen we op het mesoniveau. Chirojeugd Vlaanderen is een grote organisatie, waardoor het quasi onmogelijk is om elke groep, elke leid(st)er of elk lid persoonlijk te begeleiden. Daarnaast zijn we een organisatie die zo weinig mogelijk met professionals en zoveel mogelijk met vrijwilligers werkt.

Op korte termijn (lees: de komende vier jaar) willen we onze kadervrijwilligers versterken en focussen we dus op het mesoniveau. Zo creëren we een breed draagvlak voor het thema diversiteit. Door verbonden, gewesten, commissies, diensten, redacties en werkgroepen voldoende bagage te geven, hopen we dat acties die we ontwikkelen duurzaam worden. Tegelijkertijd focussen we zoals voorheen blijvend op het macroniveau. Dat wil niet zeggen dat we geen aandacht meer hebben voor het microniveau. We blijven aan SOM doen en ondersteunen onze groepen waar nodig, al zullen we pas in een latere fase onze focus verleggen naar het microniveau.

Missie 1: Focussen op doelgroepen

Diversiteit is een containerbegrip, het omvat heel veel. Zoals eerder beschreven bakenen we negen categorieën van doelgroepen af. Op al die categorieën tegelijkertijd focussen, is haast onmogelijk. We moeten keuzes maken. Helaas impliceert aandacht besteden aan de ene specifieke doelgroep dat we minder kunnen doen voor een andere. Een vraag die tot nu toe onbeantwoord bleef: op basis waarvan maken we keuzes?

Een aantal toetsstenen kunnen ons daarbij helpen.

De noden van Chirogroepen vormen een eerste toetssteen. We stellen ons de vraag waar onze leiding behoefte aan heeft en spelen daarop in.

Ten tweede kijken we naar **het bestaande aanbod van Chirojeugd Vlaanderen**. Wat hebben we al? En waar moeten we nog zaken voor ontwikkelen? Zo werken we gebalanceerd rond alle doelgroepen.

Een derde toetssteen is **de tijdsgeest waarin we leven**. Thema's die maatschappelijk hot zijn, kunnen we niet negeren. Als op een bepaald moment heel veel vluchtelingen het land binnen komen, kunnen we er niet omheen dat een groot deel van hen kind is en

we als Chirojeugd Vlaanderen een grote rol voor hen kunnen spelen. Dan moeten we tijd en ruimte maken om daarrond te werken. Tegelijkertijd stellen we ons de vraag of er in het maatschappelijk debat thema's onderbelicht worden. We gaan na op welke manier we de stem van kinderen en jongeren die minder gehoord worden, kunnen vertolken en wat we als organisatie voor hen kunnen betekenen. Anderzijds zijn we geen speelbal van de actualiteit. Met onze visie in het achterhoofd kijken we kritisch naar maatschappelijke tendensen en maken we als beweging bepaalde keuzes. Verder spelen **partnerorganisaties** een rol. Regelmatig krijgen we de vraag of we willen samenwerken met een bepaalde expertiseorganisatie. Daar gaan we al dan niet op in. Afhankelijk van de expertise van die organisatie engageren we ons voor een bepaalde doelgroep.

Bijkomend houden we steeds rekening met de **verhouding impact-inzet**. Of een project impact heeft, kunnen we zowel kwalitatief als kwantitatief meten. Vragen die we ons daarbij stellen zijn: wat kunnen we met Chirojeugd Vlaanderen leren uit het project en hoeveel kinderen bereiken we ermee? De inzet vertaalt zich hoofdzakelijk in de tijd en het geld dat we in een bepaald project steken. Als de inzet te hoog is in verhouding tot de impact kunnen we ervoor kiezen om een project niet te laten doorgaan.

Bij de afbakening van doelgroepen maken we een aantal grote kanttekeningen. Zo zijn we ons ervan bewust dat er een aantal duidelijke kruisverbindingen zijn tussen doelgroepen (cfr. kruispuntdenken¹⁴) en dat er een grote diversiteit is binnen doelgroepen (cfr. superdiversiteit¹⁵). Daar spelen we op in. We zijn ons er ook van bewust dat diversiteit geen statische maar een dynamische realiteit is, met steeds wisselende doelgroepen die onder de aandacht komen. De afbakening in doelgroepen is dus tijdelijk en kan veranderen naarmate de maatschappelijke context verandert.

Hoe verhoudt die doelgroepenbenadering zich tot inclusief werken? Door in te spelen op noden van enerzijds Chiroleiding en anderzijds een bepaalde doelgroep komen we tot een inclusieve werking. Het ene staat het andere niet in de weg. Beide werkwijzen zijn middelen om tot onze Chirodroom te komen: Chirogroepen die een afspiegeling van hun buurt zijn.

Missie 2: Diversiteit als thema in de kern van onze organisatie

Tot nu toe was diversiteit een thema dat gedragen wordt door één ploeg van vrijwilligers – de commissie Diversiteit – en haar ondersteunende beroepskracht. Dat is te mager als we effectief verandering willen teweegbrengen. Met één ploeg van vrijwilligers kun je er niet voor zorgen dat al onze Chirogroepen een afspiegeling van hun buurt worden. De hele beweging moet meebouwen aan onze Chirodroom en alle kaderploegen moeten hun verantwoordelijkheid nemen om van diversiteit een prioriteit te maken. Zo plaatsen we 'diversiteit' in de kern van onze organisatie, waar het voorheen in de niche zat. Het vormt een van de uitgangspunten van waaruit we werken. Het (toegankelijkheids)beleid voor een bepaalde doelgroep wordt ingebed in alle deelaspecten van de werking.

Welke consequenties heeft een verplaatsing van de niche naar de kern?

Aangezien elke ploeg met diversiteit bezig zal zijn, krijgt de **diversiteitsmedewerk(st)er een eerder coördinerende, overkoepelende rol**. In plaats van zelf projecten uit te voeren, wijst hij of zij anderen in de organisatie op hun verantwoordelijkheid, monitort hij of zij projecten en houdt hij of zij in de gaten waar er pijnpunten en kansen liggen.

Daarnaast wordt diversiteit een **criterium waar we beslissingen aan aftoetsen**, een van de pijlers waar we niet omheen kunnen. Heel concreet kan zich dat bijvoorbeeld vertalen in onze selectieprocedure voor personeel. We streven naar een divers personeelsbestand omdat het een meerwaarde is om mensen met verschillende achtergronden in een team te hebben. Daarnaast kan een bepaalde achtergrond een pluspunt zijn om iemand aan te werven. We vertalen dat naar competenties in onze vacatures. Zo kan een moslimachtergrond een pluspunt zijn voor een stadswerker in een buurt waar veel moslimjongeren aanwezig zijn. Of iemand met een homoseksuele geaardheid kan zich beter verplaatsen in de doelgroep als hij of zij een sensibiliseringscampagne tegen stereotypen moet uitwerken.

Tegelijkertijd verschuift op die manier het thema diversiteit automatisch van de niche naar de kern,

[foto: jan van bostraeten]

aangezien mensen met een bepaalde achtergrond meer voeling hebben met een bepaald (diversiteits)thema .

Verder dragen we het thema verder uit naar de andere entiteiten binnen de Groep Chiro: **De Banier, Pimento en de Chirohuizen**. We moedigen hen aan om bij beslissingen telkens na te gaan of ze een impact hebben op een bepaalde doelgroep. We stimuleren beslissingen die een positief effect hebben en vermijden keuzes die negatieve gevolgen zouden kunnen hebben.

Missie 3: Ruimte voor experiment

Met een derde missie willen we tegemoetkomen aan het knelpunt dat acties die we tot vandaag ondernamen eerder organisatorisch en reactief van aard zijn. Ze richtten zich op de betaalbaarheid, begrijpbaarheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid van onze werking, wat op zich wel goed is. Maar organisatorische drempels wegnemen, impliceert niet dat kinderen en jongeren uit een bepaalde doelgroep worden opgenomen in de groep en dat ze volwaardig kunnen deelnemen aan het aanbod. De bruikbaarheid van het aanbod blijft vaak nog een probleem: het ligt te ver af van de noden en interesses van de kinderen en jongeren, of zij krijgen onvoldoende inspraak in hoe het aanbod wordt vormgegeven¹⁶.

Als we kinderen en jongeren volwaardig willen laten participeren, moeten we hen laten meebe beslissen over de vormgeving van het aanbod. Door experimenten op te zetten, tasten we de grenzen van Chiro af en stellen we onze werking in vraag. We vertrekken vanuit de noden van kinderen en jongeren en laten hen mee het experiment vormgeven. De expertise die we zo verkrijgen, verspreiden we over heel Chirojeugd Vlaanderen. We denken outside the box en treden uit onze comfortzone. Projecten en experimenten moeten niet altijd slagen. We verleggen de focus van onze experimenten: niet de vraag 'wat brengt een experiment op voor de Chiro?', dan wel de vraag 'waar hebben kinderen en jongeren die we op dit moment minder bereiken nood aan?' neemt de overhand¹⁷. **Als een experiment waardevol blijkt – dat wil zeggen dat het een meerwaarde heeft voor kinderen en jongeren en voor Chirojeugd Vlaanderen als jeugdbeweging – moeten we ervoor zorgen dat het structureel ingebed wordt in de Chiro.** Om een grotere diversiteit aan mensen blijvend te betrekken bij onze organisatie lijkt de bereidheid om nieuwe, gemeenschappelijke kaders te ontwikkelen op lange termijn cruciaal. Die kaders kunnen naast het bestaande aanbod bestaan of het vervangen.

Een kanttekening die we hier moeten maken, is dat er bepaalde rek zit op het vervangen van onze bestaande werking. We blijven ook in experimenten vasthouden aan onze drie Chirowaarden – graag zien, innerlijkheid en rechtvaardigheid – en onze drie Chiromethoden: we werken participatief, intuïtief en gemeenschapsgericht.

Missie 4: Ontmoeting creëren

Met de Chiro willen we er zijn voor elk kind en elke jongere. Dat zit vevat in ons Chiro-DNA. Al van in de beginjaren is het een droom dat onze groepen een afspiegeling van hun buurt zijn. Gaandeweg groeide het besef dat echt alle kinderen en jongeren bereiken quasi onmogelijk is. Sommige kinderen voetballen bijvoorbeeld liever of ze gaan naar de muziekschool, en dat is oké. Interesses kunnen nu eenmaal verschillen. Anderzijds is het mogelijk dat noden te ver uiteen liggen, waardoor het onhaalbaar wordt om ze binnen eenzelfde (Chiro)groep in te lossen. Sommige kinderen en jongeren groeien op in omstandigheden van kansarmoede, waardoor ze niet de mogelijkheid krijgen om naar de Chiro te komen.

Met het bovenstaande in ons achterhoofd stellen we vast dat lidmaatschap van de Chiro maar een van de manieren is waarop jongeren met verschillende leefwerelden elkaar kunnen ontmoeten. Van die ene manier blijven we wel werk maken: we blijven inclusief werken, verlagen drempels en stellen onze manier van werken in vraag. Maar daar willen we het dus niet bij laten. Ook jongeren die we op deze manier niet bereiken, willen we betrekken bij de Chiro. **Dat doen we door ontmoeting te creëren tussen jongeren uit verschillende organisaties en door te focussen op activiteiten die gericht zijn op ontmoeting en uitwisseling tussen jongeren die al dan niet lid zijn van de Chiro.** Het is leerrijk voor zowel Chiro- als niet-Chirojongeren.

Bij het opzetten van ontmoeting willen we voorkomen dat kinderen en jongeren uit maatschappelijk kwetsbare posities extra kwetsuren oplopen. We plaatsen *Do no harm* daarom voorop als we ontmoeting opzetten. Daarom houden we rekening met een aantal aandachtspunten die betrekking hebben op de aard, de voorbereiding en de begeleiding van de activiteit.

16

De Visscher, K. & M. Neyens. (2017). Visienota diversiteit in/en het jeugdwerk.

Geraadpleegd in december 2017, van https://ambassade.be/sites/default/files/nieuws/ambassade-visienota-2-digitaal_0.pdf

17

Chirojeugd Vlaanderen. (2017). Experimenten in de Chiro. In: De Chirovisie (p.68). Antwerpen.

GHIRO
♀
ARENDONK CENTRUM

KRC
GENK

MIJN PLOEG
VOOR ALTIJD

OP NAAR EEN DOELGERICHT EN STRATEGISCH DIVERSITEITSBELEID

Opdat wat we hierboven beschreven onder ‘Strategie’ geen dode letter blijft, maken we in wat volgt een vertaling naar de praktijk. Hoe kunnen we onze vier missies waarmaken op micro-, meso- en macroniveau? Met enkele doelstellingen maken we de theorie concreet en bieden we een houvast om acties voor de komende jaren te plannen.

Bij het schrijven van het plan ervoeren we dat de opdeling tussen meso-, micro- en macroniveau soms wat kunstmatig aanvoelt. Toch behouden we ze omdat het ons een structuur geeft om binnen te werken, al kan er gediscussieerd worden over of iets nu micro-, dan wel macro- of mesoniveau is. Om de indeling te maken, stelden we onszelf de vraag: op welke partij heeft de doelstelling het meeste betrekking? Betrekking kun je interpreteren als ‘eindverantwoordelijkheid’, maar ook als ‘impact’. Als bijvoorbeeld de diversiteitsmedewerker eindverantwoordelijkheid draagt over een bepaalde doelstelling, maar die doelstelling heeft rechtstreeks een impact op onze lokale groepen, dan hebben we het geclassificeerd onder microniveau. De opdeling is dus met een korreltje zout te nemen en dient hoofdzakelijk als werkinstrument. Staar je er niet blind op.

MISSIE 1: FOCUSSEN OP DOELGROEPEN

We blijven focussen op doelgroepen van kinderen en jongeren die we op dit moment minder bereiken: kinderen en jongeren met een functiebeperking, een mentale beperking, ADHD, autisme, een auditieve of visuele beperking, en kinderen en jongeren in armoede of met een migratieachtergrond. We focussen ook op het thema gender en seksualiteit.

Al die categorieën even intensief opvolgen, is onmogelijk. Om te bepalen in welke mate we op een bepaalde doelgroep focussen, gebruiken we de volgende toetsstenen:

- De noden van Chirogroepen
- Het bestaande aanbod
- De tijdsgeest waarin we leven
- Partnerorganisaties
- De verhouding impact-inzet

Lokale groepen (micro)

Doelstelling 1: We onderzoeken waar Chirogroepen nood aan hebben m.b.t. het omgaan met bepaalde doelgroepen en spelen daar graag op in

Om Chirogroepen optimaal te ondersteunen, moeten we weten waar ze nood aan hebben. Wat lukt Chiroleiding al goed en waar hebben ze het moeilijk mee? Hoe kunnen we hen ondersteunen op de vlakken waar ze het moeilijk mee hebben?

In de eerste plaats komen we al veel te weten door de **SOM-werking** van verbonden en gewesten.

Als koepelorganisatie zijn we **aanspreekbaar via verschillende kanalen** en kunnen Chirogroepen ook rechtstreeks bij de diversiteitsmedewerker en de commissie Diversiteit terecht met vragen.

Daarnaast plannen we een aantal **onderzoeken** om diversiteit binnen onze Chirogroepen te monitoren. We plannen een diversiteitsonderzoek te doen en er komt een nieuwe editie van InZicht, het grote Chiro-onderzoek. We gaan na wat de samenstelling van Chirogroepen is. Welke doelgroepen bereiken we wel en welke minder? Waar loopt onze leiding op vast? Hoe kunnen we dat verhelpen?

Indicatoren doelstelling 1

1.1. Alle grotere SOM-trajecten over diversiteit krijgen een plaats in de SOM-fichebak. Daardoor krijgen we een overzicht van waar onze groepen op vastlopen. Daarnaast kunnen beroepskrachten, verbonden en gewesten *good practices* raadplegen om groepen te ondersteunen in gelijkaardige uitdagingen rond diversiteit.

1.2. Tegen 2022 zit er in elke leidingsploeg minstens één persoon die weet wat de commissie Diversiteit doet en hoe ze die commissie kunnen bereiken.

1.3. Tegen 2022 doen we een diversiteitsonderzoek waardoor we inzicht krijgen in welke doelgroepen we goed bereiken en waar er nog groeimarge is. Dat diversiteitsonderzoek brengt ook naar boven met welke grote vragen over diversiteit onze leiding zit.

Doelstelling 2: We ondersteunen leidingsploegen met bestaande en nieuwe tools

Leidingsploegen hebben vaak honderd-en-een dingen aan hun hoofd. Als we willen dat ze zich inzetten om verschillende doelgroepen uit de buurt te bereiken, moeten we hen daarin ondersteunen. Dat doen we onder andere door hen tools aan te reiken. Enkele voorbeelden: kaartjes met pictogrammen ontwikkelen zodat kinderen en jongeren met een mentale beperking de speluitleg beter kunnen volgen, de oudersbrochure aanbieden in meerdere talen zodat we anderstalige kinderen en hun ouders kunnen bereiken of een brochure maken over hoe leiding de buurt kan analyseren.

Indicator doelstelling 2

2.1. Tegen 2022 gebruikte 5 % van de Chirogroepen het aanbod (tool, methodiek, workshop, enz.) dat ontwikkeld is om te werken rond elk van de afgebakende doelgroepen (zie 5.1.).

Doelstelling 3: We sensibiliseren Chiroleiding over drempels die kinderen en jongeren kunnen ervaren om naar de Chiro te gaan

We maken leiding bewust van het belang om hun werking laagdrempelig te maken voor verschillende doelgroepen. We zetten bijvoorbeeld een sensibiliseringscampagne op om stereotypen in kamphema's te voorkomen of we brengen leidingsploegen in contact met kinderen en jongeren uit doelgroepen die we nu minder bereiken en laten hen uitwisselen over drempels.

Indicatoren doelstelling 3

3.1. Tegen 2022 kan 75 % van onze groepen aangeven welke concrete acties of maatregelen ze ondernamen om drempels te verlagen om deel te nemen aan hun werking. Voorbeelden:

- Ze ontwikkelden een systeem waarbij kinderen

en jongeren van wie de ouders moeite hebben met de betaling van het lidgeld toch kunnen deelnemen aan de werking.

- Ze doen een aanpassing aan hun lokalen zodat rolstoelgebruikers makkelijker kunnen participeren.
- Ze gebruiken anderstalige oudersbrochures.

3.2. Tegen 2022 houdt Chirojeugd Vlaanderen een sensibiliseringsactie over het belang van huisbezoeken bij nieuwe leden. We zijn er immers van overtuigd dat dat voor leiding een goede manier is om in aanraking te komen met drempels die ouders en kinderen ervaren om naar de Chiro te (blijven) komen.

Doelstelling 4: Met het bestaande aanbod aan tools bereiken we al onze Chirogroepen

Het heeft geen zin om tools te maken als ze niet bij onze leiding geraken. Daarom voeren we promo voor het materiaal dat we ontwikkelen. Jaarlijks stellen we een plan op om leiding op verschillende manieren te laten weten welke tools we in huis hebben.

Indicatoren doelstelling 4

4.1. We stellen jaarlijks een plan op om onze tools te verspreiden. Elk jaar evalueren we het voorgaande plan en vragen we ons af hoe we onze groepen nog beter kunnen bereiken.

4.2. Ons ondersteuningsaanbod is eenvoudig te vinden op onze website en wordt voorgesteld op de Animatorcursussen.

Kaderploegen (meso)

Doelstelling 5: We houden het bestaande aanbod aan tools, workshops, brochures enz. up-to-date en vullen de hiaten in het bestaande aanbod op

De commissie Diversiteit bekijkt jaarlijks of de tools

die we aanbieden nog up-to-date zijn en vernieuwt ze als dat nodig blijkt. Daarnaast zorgen we ervoor dat kaderploegen op de hoogte zijn van ons aanbod zodat ze het mee kunnen uitdragen. We stimuleren verbonden om aan de slag te gaan met tools.

Indicatoren doelstelling 5

5.1. Jaarlijks werkt de commissie Diversiteit een nieuwe workshop uit die groepen, gewesten of verbonden tips en tricks aanreikt over omgaan met een van de negen eerder beschreven doelgroepen. We houden bij de ontwikkeling van die workshop, tool of methodiek rekening met de resultaten van het diversiteitsonderzoek en de registraties in de SOM-fichebak.

5.2. Tegen 2020 kennen alle verbonden, commissies, redacties en diensten het aanbod dat we hebben rond diversiteit en weten ze waar ze het kunnen vinden.

5.3. Om de vier jaar bekijken we ons aanbod aan brochures, fiches en methodieken en vernieuwen we ons aanbod waar nodig.

Doelstelling 6: Kaderploegen bouwen knowhow op over het thema diversiteit

Om Chirogroepen optimaal op maat te kunnen ondersteunen, is het belangrijk dat kaderploegen kennis opbouwen. Dat kan gebeuren doordat de diversiteitsmedewerker of de commissie Diversiteit langsgaat op de verschillende verbondsvergaderingen om een workshop te geven over diversiteit ('ronde van de verbonden'). Andere manieren zijn een externe spreker uitnodigen op de verbondsvergadering of deelnemen aan studiedagen over diversiteit. De cel Diversiteit onderzoekt de manieren waarop we kaderploegen inhoudelijk kunnen versterken in omgaan met bepaalde doelgroepen.

Indicatoren doelstelling 6

6.1. In 2021 geeft elke kaderploeg aan voldoende kennis te hebben om eenvoudige diversiteitsvragen van gewesten of lokale groepen te beantwoorden of hen te ondersteunen in het zoeken naar een antwoord.

6.2. In 2019 weet elke kaderploeg waar ze terecht kunnen voor extra informatie, workshops en tools die Chirojeugd Vlaanderen heeft rond diversiteit.

Ze kennen het aanspreekpunt voor diversiteit en weten dat ze daar kunnen aankloppen met elke ondersteuningsvraag die ze zelf te moeilijk of complex vinden.

6.3. Tegen 2022 heeft elke kaderploeg een interne of externe workshop of infosessie gevolgd over diversiteit in de brede zin van het woord. Die workshop of infosessie heeft een duidelijke link met een van onze negen doelgroepen.

Doelstelling 7: Onze kaderploegen spelen in op maatschappelijke tendensen

De commissie Diversiteit en de verbonden zijn op de hoogte van maatschappelijke tendensen en stimuleren Chirogroepen om daarop in te spelen. Ze staan op hun vergaderingen stil bij de actualiteit en denken na over hoe we daar als Chirojeugd Vlaanderen mee aan de slag kunnen. Cfr. vluchtelingen in de Chiro.

Indicatoren doelstelling 7

7.1. De commissie Diversiteit houdt bij het opstellen van de jaarplanning rekening met maatschappelijke tendensen. De commissie gaat na of geformuleerde acties en projecten inspelen op actuele maatschappelijke uitdagingen.

7.2. De commissie Diversiteit krijgt via de Chiroraad de ruimte om elke andere nationale ploeg te betrekken bij acties en projecten die inspelen op maatschappelijke tendensen.

Doelstelling 8: Onze kaderploegen gaan in op vragen van partnerorganisaties en gaan actief op zoek naar samenwerkingen met partners

Voor kaderploegen zijn er veel samenwerkingsmogelijkheden met partnerorganisaties die expertise hebben over (een bepaalde vorm van) diversiteit. In het verleden werd er van die samenwerkingsmogelijkheden niet vaak gebruik gemaakt. Dat willen we anders zien.

Indicatoren doelstelling 8

8.1. Vanaf het werkjaar 2019-2020 werken verbonden jaarlijks minstens één keer samen met een partnerorganisatie die expertise heeft over een van de negen doelgroepen die we afbakenden. Dat kan voor allerlei projecten en initiatieven. Voorbeelden:

- Drempels verlagen om deel te nemen aan animatorcursussen
- Een workshop geven op de animatorcursus
- Een infoavond organiseren voor gewesten
- Een nieuw initiatief uitwerken met als doel de Chiro toegankelijker te maken voor een of meerdere van onze negen doelgroepen

Organisatie-/sectorniveau (macro)

Doelstelling 9: We ontwikkelen visie en vertalen die naar de praktijk

De cel Diversiteit neemt het initiatief om visieteksten te analyseren zodat we ze kunnen aanvullen of opfrissen. Alle nationale ploegen denken mee na over de inhoud van de tekst zodat we met een gedragen visie verder kunnen.

Indicator doelstelling 9

9.1. Tegen 2022 is onze diversiteitsvisie aangevuld met visieteksten over de negen doelgroepen die we eerder benoemden. We zetten acties op om die visie te vertalen naar de praktijk.

Doelstelling 10: We spelen als organisatie in op maatschappelijke tendensen

De cel Diversiteit krijgt tijd om expertise op te bouwen. De medewerkers die verantwoordelijk zijn voor diversiteit nemen deel aan studiedagen, netwerkevents en vergaderingen op sectorniveau. Ze houden de actualiteit in de gaten en hebben een signaalfunctie. We nemen als Chirojeugd Vlaanderen deel aan het maatschappelijk debat als het gaat over kinderen en jongeren uit bepaalde doelgroepen in de vrije tijd.

Indicatoren doelstelling 10

10.1. De cel Diversiteit houdt bij de jaarplanning rekening met maatschappelijke tendensen en gaat na of geformuleerde acties en projecten inspelen op actuele maatschappelijke uitdagingen.

10.2. De diversiteitsmedewerkers spelen in op maatschappelijke tendensen. Voorbeelden uit het verleden: vluchtelingen in de Chiro, een visie op Zwarte Piet, en verschillende opiniestukken met betrekking tot diversiteit.

Doelstelling 11: We gaan in op vragen van partnerorganisaties en gaan actief op zoek naar partners

Regelmatig vragen andere organisaties ons om samen te werken. Daar gaan we op in als we elkaar kunnen versterken. We werken op dit moment samen met Wereldspelers en Youthwork@Pride. Daarnaast loopt het project Inclusieve Animatorcursus. Die samenwerkingen blijven we behouden. We voorzien in de toekomst tijd en ruimte om te verkennen met welke andere organisaties we kunnen samenwerken.

Indicator doelstelling 11

11.1. Vanaf nu tot 2022 starten wij vijf nieuwe samenwerkingsverbanden op organisatieniveau met partners met expertise over een of meerdere doelgroepen. Het is essentieel dat die samenwerkingsverbanden een meerwaarde hebben voor Chirojeugd Vlaanderen, kinderen en jongeren uit de doelgroep én de partnerorganisatie in kwestie. Ook is het de bedoeling dat die samenwerkingsverbanden op termijn structureel ingebed kunnen worden in onze vrijwilligerswerking.

MISSIE 2: DIVERSITEIT ALS THEMA IN DE KERN VAN ONZE ORGANISATIE

We verplaatsen het thema 'diversiteit' op drie manieren van de niche naar de kern van onze organisatie:

- De diversiteitsmedewerker krijgt een overkoepelende, eerder coördinerende rol en zorgt dat alle ploegen bezig zijn met diversiteit.
- Diversiteit wordt een criterium waaraan beslissingen afgetoetst worden.
- We nemen alle entiteiten binnen de Groep Chiro mee in het diversiteitsverhaal. Ook De Banier, Pimento en de Chirohuizen maken van diversiteit een prioriteit.

Lokale groepen (micro)

Voor missie 2 formuleren we geen doelstellingen op het niveau van de lokale groepen, aangezien die missie zich enkel op meso- en macroniveau afspeelt. Diversiteit als thema in de kern van onze organisatie krijgen, is iets wat we op kader- en organisatieniveau aanpakken.

Kaderploegen (meso)

Doelstelling 12: Diversiteit als criterium waaraan beslissingen op kaderniveau afgetoetst worden

In het kader van 'practice what you preach' vinden we het belangrijk dat kaderploegen het goede voorbeeld geven en zelf inspanningen doen om hun werking divers te maken. We streven ernaar dat kaderploegen werken aan diversiteit als een prioriteit zien, en niet als een van de vele thema's waarmee ze bezig zijn. Ze zijn zich bewust van het belang om met het thema bezig te zijn en bedden het structureel in in hun werking. Daarnaast gebruiken ze diversiteit als toetssteen om beslissingen te nemen.

Indicatoren doelstelling 12

12.1. We houden bij de organisatie van cursussen en evenementen rekening met diversiteit. Tegen 2022 is er een onderzoek naar de drempels voor verschillende doelgroepen om deel te nemen aan cursussen.

12.2. De commissie Diversiteit maakt tegen 2020 een 'drempels-weg-checklist' voor organisatoren van

cursussen en evenementen.

12.3. Tegen 2021 gebruiken alle organisatoren van cursussen en evenementen de 'drempels-weg-checklist'.

12.4. De verbonden stellen een diversiteitsverantwoordelijke aan in hun ploeg. Die persoon geeft de ploeg impulsen om met diversiteit bezig te zijn en houdt rekening met diversiteit bij beslissingen die in de ploeg genomen worden.

Doelstelling 13: Kaderploegen doen inspanningen om in hun samenstelling een afspiegeling van de samenleving te zijn

We vragen Chirogroepen een inspanning te doen om een afspiegeling van hun buurt te worden. Kaderploegen geven het goede voorbeeld en proberen een diverse ploeg te worden.

Indicatoren doelstelling 13

13.1. Beroepskrachten die een verbond ondersteunen, doen – in samenwerking met de vrijwilligers uit een verbond – inspanningen om Chiroleiding te begeleiden die de weg naar kaderploegen minder vindt.

13.2. Al onze kaderploegen hebben tegen 2020 een concreet actieplan om hun eigen drempels te verlagen.

Organisatie-/sectorniveau (macro)

Doelstelling 14: De diversiteitsmedewerker krijgt een eerder overkoepelende rol

Waar voorheen de diversiteitsmedewerker projecten uitwerkte, krijgt hij of zij nu een eerder coördinerende rol. De diversiteitsmedewerker houdt het overzicht over de verschillende diversiteitsprojecten die lopen binnen Chirojeugd Vlaanderen. Hij of zij werkt de projecten niet (volledig) zelf uit, maar zorgt dat andere actoren binnen de beweging hun verantwoordelijkheid opnemen. Dat kunnen zowel beroepskrachten als vrijwilligers zijn. De diversiteitsmedewerker krijgt dus het nodige mandaat en een plaats in de organisatiestructuur om medewerkers aan te sturen. Hij of zij bepaalt, in samenspraak met de rest van de beweging, waarop we accenten leggen.

Indicatoren doelstelling 14

14.1. Met de functiekaart als werkinstrument bekijken we jaarlijks op welke manier de diversiteitsmedewerker een meer overkoepelende rol kan krijgen.

14.2. Jaarlijks organiseert de diversiteitsmedewerker een vorming voor collega's.

14.3. De diversiteitsmedewerker heeft een platform om de rest van de organisatie te informeren over wat er over diversiteit en jongeren verschijnt in de actualiteit.

Doelstelling 15: Diversiteit als criterium waaraan beslissingen op organisatieniveau afgetoetst worden

Bij elke beslissing die we nemen, staan we erbij stil of het een bepaalde doelgroep kan benadelen en of de beslissing een drempel vormt voor sommige mensen. Zijn de Chirosecretariaten toegankelijk voor mensen met een beperking? Hoe kunnen we onze communicatie afstemmen op anderstaligen? Hoe houden we ons lidgeld beperkt?

Indicator doelstelling 15

15.1. Voor 2022 systematiseren en optimaliseren we de manier waarop de diversiteitsmedewerker invloed kan uitoefenen op beslissingen die op organisatieniveau genomen worden. Dat kan bijvoorbeeld door structureel overleg met de beheersgroep Chiro en het kaderoverleg.

Doelstelling 16: We nemen De Banier, De Huizen en Pimento mee in het diversiteitsverhaal

Naast de jeugdbeweging bestaat de Groep Chiro nog uit drie andere partners. Die partners doen ook inspanningen om diverser te worden. De diversiteitsmedewerker gaat gesprekken aan met de medewerkers van die partners om te bekijken waar er kansen zitten en organiseert voor de verschillende partners vorming over het thema.

Voorbeelden:

- De Banier zorgt ervoor dat er op de beelden die ze in hun catalogus gebruiken zichtbaar diversiteit aanwezig is.
- De Chirohuizen zijn toegankelijk voor mensen in een rolstoel en zorgen ervoor dat ze vlot kun-

nen inspelen op diverse eetvoorkeuren.

- Pimento houdt bij het uitwerken van zijn aanbod rekening met verschillende doelgroepen.

Indicator doelstelling 16

16.1. Voor 2020 is er een samenwerking opgezet tussen de diversiteitsmedewerker en medewerkers van De Banier, de Chirohuizen en Pimento. De diversiteitsmedewerker deelt zijn of haar expertise en gaat in dialoog op zoek naar manieren waarop de entiteiten rekening kunnen houden met diversiteit in hun beeldvorming, hoe ze laagdrempeliger kunnen worden, enz. De entiteiten weten dat ze kunnen gebruikmaken van de knowhow en expertise van de diversiteitsmedewerker.

Doelstelling 17: Naar een diverser personeelsbestand

Als we onze Chirodroom willen waarmaken van Chirogroepen die een afspiegeling van hun buurt zijn, moeten we met het personeel van Chirojeugd Vlaanderen een voorbeeld zijn en inspanningen doen om van ons personeelsbestand een afspiegeling van de samenleving te maken.

Indicatoren doelstelling 17

17.1. Voor 2020 onderzoekt de diversiteitsmedewerker samen met de teambegeleiding en een externe expert in diversifiëring van een personeelsbestand wat de verschillende drempels zijn om te solliciteren voor een functie bij Chirojeugd Vlaanderen, en we werken die zo goed mogelijk weg. Dat gaat zowel over het verspreiden van de vacature als over de vacature zelf en de selectieprocedure.

17.2. Voor 2020 hebben we een structureel plan om elke vacature die we verspreiden bij personen te krijgen die anders de weg naar onze organisatie niet gevonden zouden hebben. Dat kan bijvoorbeeld door samen te werken met organisaties die werken met specifieke doelgroepen.

17.3. We zorgen dat ons personeelsbeleid afgestemd is op een divers personeelsbestand. Voorbeeld: beroepskrachten die vanuit hun geloofsovertuiging deelnemen aan de iftar tijdens de ramadan hoeven niet aanwezig te zijn op de Chiroraad.

MISSIE 3: RUIMTE VOOR EXPERIMENT

Lokale groepen (micro)

Doelstelling 18: We verkennen buurten waarin we nog niet actief zijn en gaan er op zoek naar waar kinderen en jongeren nood aan hebben

Als Chirojeugd Vlaanderen willen we elk kind en elke jongere laten proeven van Chiro. We doen ons best om drempels te verlagen maar merken dat dat soms niet voldoende is om iedereen te bereiken die zin heeft om bij de Chiro te komen. We voorzien tijd en ruimte om uit te zoeken waar kinderen en jongeren in bepaalde (kansarme) buurten nood aan hebben. Wat kunnen we aanpassen aan onze huidige manier van werken en ons huidige aanbod opdat het zou werken voor jongeren in de buurt? Op gezette tijden maken we tijd vrij om een buurt te verkennen, er rond te lopen, te praten met jongeren en contact te leggen met organisaties.

Indicatoren doelstelling 18

- 18.1. We voorzien projectmiddelen om op lokaal niveau te experimenteren.
- 18.2. Tussen nu en 2022 hebben we drie verschillende (kansarme) buurten onderzocht, zijn we in gesprek gegaan met verschillende partners en is er onderzocht of we als Chiro iets kunnen betekenen voor de specifieke noden van kinderen en jongeren in die buurt.

Doelstelling 19: We spelen in op de noden van kinderen en jongeren die we nog niet bereiken

We stellen onze werking in vraag en gaan na wat er moet veranderen opdat we inspelen op noden van kinderen en jongeren die we tot nu toe te weinig bereiken. We stellen voor onze organisatie de vijf B's van toegankelijkheid in vraag: betaalbaarheid, bereikbaarheid, beschikbaarheid,

begrijpbaarheid en bruikbaarheid. We geven jongeren ook inspraak in hoe onze werking verloopt en in (middel)grote steden experimenteren we met outreachend jeugdwerk.

Indicatoren doelstelling 19

- 19.1. Tegen eind 2018 hebben we de vijf B's van toegankelijkheid in theorie toegepast op onze organisatie. We ondernemen acties om onze organisatie toegankelijker te maken, op basis van die vijf B's.
- 19.2. Tegen 2020 hebben we een overzicht van welke vormen van outreachend jeugdwerk er zijn en welke toepasbaar zijn op Chirojeugd Vlaanderen.
- 19.3. Tegen 2022 hebben we minstens één keer geëxperimenteerd met outreachend jeugdwerk.

Kaderploegen (meso)

Doelstelling 20: We betrekken verbonden bij de experimenten die we opstarten of experimenten die lopen

Experimenten zijn vaak tijdsintensief en vereisen daarom beroepskrachteninzet. Enerzijds werken die beroepskrachten rechtstreeks met vrijwilligers en partnerorganisaties die in de buurt te vinden zijn, anderzijds engageert de beroepskracht de betrokken kadervrijwilligers. We geven zoveel mogelijk eigenaarschap aan het verbond of gewest waar de bepaalde buurt deel van uitmaakt.

Indicatoren doelstelling 20

- 20.1. Vanaf werkjaar 2019-2020 geven we op de Chiroraad jaarlijks een stand van zaken van experimenten die op dat moment lopen.
- 20.2. Verbonden gaan mee op zoek naar vrijwilligers om het experiment in hun verbond te ondersteunen.

Doelstelling 21: We creëren bij onze kaderploegen bewustwording over het belang van experimenten

Door te experimenteren zoeken we uit wat werkt in een bepaalde buurt en voor een bepaalde doelgroep. We leren er veel uit en passen de opgedane kennis toe op de rest van Chirojeugd Vlaanderen. Professionals zijn vaak noodzakelijk om een experiment op te starten. Toch is het voor het slagen van het experiment noodzakelijk dat verbonden en gewesten het experiment mee ondersteunen. Hoe meer kaderploegen zich bewust zijn van het belang van experimenten, hoe meer ze er zich voor engageren en hoe minder beroepskrachtentijd er nodig is.

Indicator doelstelling 21

21.1 Verbonden en CoReDiWe's zien experimenten als een essentieel onderdeel van Chirowerking en voelen zich medeverantwoordelijk voor hoe we dat vorm geven.

Organisatie-/sectorniveau (macro)

Doelstelling 22: We geven experimenten een structurele plaats in onze organisatie

Als Chirojeugd Vlaanderen zien we experimenteren als een prioriteit en maken we er structureel plaats voor in onze organisatie. We gaan op zoek naar manieren waarop we dat mogelijk kunnen maken, zowel financieel als structureel. Daarnaast creëren we tijd en ruimte om visie te ontwikkelen over experimenten: wat is een experiment voor Chirojeugd Vlaanderen en wat verwachten we van verschillende actoren binnen Chirojeugd Vlaanderen?

Indicatoren doelstelling 22

22.1. Een permanente werkgroep van stadswerkers onderzoekt wat een experiment is voor Chirojeugd Vlaanderen en op welke manieren we er met Chirojeugd Vlaanderen werk van kunnen maken.

22.2. Tegen 2019 hebben we een voorstel klaar over hoe we experimenten structureel kunnen inbedden in onze organisatie en op welke manieren we daar, indien nodig, middelen voor kunnen voorzien.

22.3. De diversiteitsmedewerker motiveert en ondersteunt mensen die voorstellen hebben om een experiment op te starten.

Doelstelling 23: We delen de kennis die we opdoen door experimenten met de rest van Chirojeugd Vlaanderen

Het zou zonde zijn als de kennis verloren gaat die we opdoen door te experimenteren. Daarom bedenken we manieren om opgedane kennis te verspreiden over de hele beweging. We herhalen succesverhalen in andere buurten en inspireren de rest van de beweging met goede voorbeelden.

Indicatoren doelstelling 23

23.1. De communicatie- en diversiteitsmedewerker maken jaarlijks een plan over hoe we goede voorbeelden kunnen verzamelen en delen met de rest van de beweging.

23.2. De diversiteitsmedewerker ziet een goed voorbeeld als leerkans en gaat na op welke manier het geleerde vertaald kan worden naar de rest van de organisatie.

23.3. We voorzien een structureel overleg met verbondsmedewerkers die een experiment hebben lopen binnen hun verbond.

23.4. Als we een experiment opzetten, zien we het als een onderdeel van het experiment om te bekijken hoe we wat we leren uit dat experiment kunnen toepassen op de rest van de beweging.

MISSIE 4: ONTMOETING CREËREN

Lokale groepen (micro)

Doelstelling 24: We bevorderen ontmoeting tussen kinderen en jongeren van wie de leefwereld verder van elkaar afstaat

Inclusief werken is maar een van de manieren waarop kinderen en jongeren met verschillende leefwerelden elkaar ontmoeten. Daarnaast stimuleren we onze Chirogroepen om een ontmoeting op te zetten met organisaties die kinderen en jongeren bereiken uit doelgroepen die ze zelf minder aanspreken. We zien ontmoeting als middel om verbinding te creëren.

Indicatoren doelstelling 24

24.1. Vanaf september 2020 gaat 80 % van onze gewesten samen met hun verbond één SOM-traject aan waarbij ze ontmoeting stimuleren door Chirogroepen in contact te brengen met een partnerorganisatie.

Doelstelling 25: We creëren ontmoeting via het project Iedereen Mee Op Kamp

Chirogroepen die deelnemen aan het project Iedereen Mee Op Kamp stellen hun bivak open voor kinderen en jongeren die nog niet in de Chiro zitten. Het zijn vaak kinderen uit kansarme milieus of kinderen van wie de ouders een migratieachtergrond hebben. Je kind mee op kamp laten gaan, is voor veel ouders laagdrempeliger dan je kind naar een jaarwerking sturen: het vraagt, in tegenstelling tot een jaarwerking, geen langdurig engagement en is als concept beter bekend. Tegelijkertijd is het voor de leiding makkelijker om hun kamp open te stellen dan om hun jaarwerking open te stellen. Door het project Iedereen Mee Op Kamp ontmoeten kinderen met verschillende achtergronden elkaar.

Indicatoren doelstelling 25

25.1. Tegen 2022 doet 15 % van onze Chirogroepen mee met Iedereen Mee Op Kamp.

25.2. Jaarlijks zetten we een promocampagne op om Iedereen Mee Op Kamp onder de aandacht te brengen, zowel intern als extern.

25.3. Van de Chirogroepen die meedoen met Iedereen Mee Op Kamp geeft 60 % aan dankzij het project contact te hebben met een sociale organisatie in de buurt.

Kaderploegen (meso)

Doelstelling 26: Kaderploegen ondersteunen Chirogroepen in de zoektocht naar brugfiguren in de buurt van Chirogroepen

Bij het creëren van ontmoeting spelen brugfiguren een cruciale rol. Leerkrachten, ouders, oud-leiding enz. slaan de brug tussen Chirogroepen en andere organisaties uit de buurt. Verbonden ondersteunen Chirogroepen in die zoektocht of fungeren zelf als brugfiguur.

Indicatoren doelstelling 26

26.1. Verbonden en gewesten stimuleren Chirogroepen via SOM-trajecten om hun buurt in kaart te brengen en op zoek te gaan naar brugfiguren. Verbonders en gewesters kunnen ook zelf de rol van brugfiguur opnemen.

26.2. Tegen 2019 hebben we de brochure 'Chiro in de buurt' verspreid bij onze verbonden, gewesten en Chirogroepen.

Doelstelling 27: We organiseren ontmoetingen op kaderniveau

We vinden het waardevol om ook op kaderniveau ontmoeting te organiseren. Door kadervrijwilligers in contact te brengen met organisaties die zich richten op een specifieke doelgroep willen we hen inspireren om met diversiteit aan de slag te gaan.

[foto: Jan van Bostraeten]

Indicator doelstelling 27

27.1. Om de twee jaar organiseren we een ontmoeting tussen kadervrijwilligers en een expertiseorganisatie.

Organisatie-/sectorniveau (macro)

Doelstelling 28: We nemen op koepelniveau vertegenwoordigingen op en gaan samenwerkingen aan

De diversiteitsmedewerker is aanwezig op bijeenkomsten met andere jeugdwerkorganisaties en bouwt een netwerk uit van mogelijke partners. Hij of zij onderzoekt welke samenwerkingen er mogelijk zijn en voert verkennende gesprekken.

Indicatoren doelstelling 28

28.1. De diversiteitsmedewerker neemt structureel deel aan overleg dat georganiseerd wordt op sectorniveau.

28.2. We onderhouden samenwerkingen die we hebben door jaarlijks tijdens het opmaken van het actieplan te bekijken wat die samenwerking voor ons betekent, wat we eruit willen halen en hoe we dat doen.

28.3. Tegen 2019 hebben we een systeem waarmee we partnerorganisaties in kaart brengen. Zo kan het netwerk van de diversiteitsmedewerker blijven bestaan als een andere persoon de functie overneemt.

BESLUIT

Met dit diversiteitsplan als leidraad engageren we ons de komende jaren om onze Chirodroom weer een beetje meer werkelijkheid te maken: we willen er zijn voor alle kinderen en jongeren en willen van onze Chirogroepen een afspiegeling van hun buurt maken. De komende vier jaar plaatsen we het thema 'diversiteit' in de kern van onze organisatie en investeren we in doelgroepen, experiment en ontmoeting. We focussen in eerste instantie op het versterken van kaderploegen en beroepskrachten, in een tweede fase focussen we op het niveau van onze lokale groepen.

We probeerden die visie zo goed mogelijk te vertalen naar concretere doelstellingen en indicatoren. Jaarlijks worden die omgezet naar acties en als bijlage toegevoegd aan het diversiteitsplan. Op die manier willen we de visie die in het diversiteitsplan beschreven is, doen leven. Dit plan dient als werkinstrument, we kunnen het niet genoeg benadrukken. Chirojeugd Vlaanderen is een grote organisatie met veel vrijwilligers en veel verloop. Bovendien is diversiteit een complex thema waar we heel veel onder kunnen parkeren. Dat heeft als gevolg dat het quasi onmogelijk is om alles te omvatten. Hoogstwaarschijnlijk zullen we *en cours de route* dingen in dit plan tegenkomen waar de ploeg van dat moment het niet mee eens is, waar we zaken aan willen toevoegen of veranderen, of die we willen weglaten. Dat kan en we moedigen het aan. We willen graag ruimte laten voor spontane ideeën en probeersels.

COLOFON

'Iedereen Chiro' is een uitgave van Chirojeugd Vlaanderen.

Kipdorp 30
2000 Antwerpen
03-231 07 95
chiro.be

Versie januari 2018

Met medewerking van de commissie Diversiteit, Michael Tubex,
Silke Borremans, Merijn Van de Geuchte en Niels De Ceulaer
Eindredactie: Silke Borremans
Taalcorrectie: Bart Boone
Lay-out: Valerie Vanderlooy

Reacties zijn welkom via diversiteit@chiro.be.

Vlaanderen
verbeelding werkt

BRONNENLIJST

INTERN

Chirojeugd Vlaanderen. (2010). *De Chiro gaat retro*. Antwerpen.

Chirojeugd Vlaanderen. (2017). Chiro in de stad. In: *De Chirovisie* (p. 89-98). Antwerpen.

Chirojeugd Vlaanderen. (2017). Diversiteit in de Chiro. In: *De Chirovisie* (p. 62-64). Antwerpen.

Chirojeugd Vlaanderen. (2017). Experimenten in de Chiro. In *De Chirovisie* (p. 68). Antwerpen.

Chirojeugd Vlaanderen. (2017). *De Chirowaarden*. Geraadpleegd in februari 2018 van <https://chiro.be/de-chirowaarden>.

Chirojeugd Vlaanderen. (2017). *De Chiromethoden*. Geraadpleegd in februari 2018 van <https://chiro.be/de-chiromethoden>.

EXTERN

De Visscher, K. & M. Neyens. (2017). *Visienota diversiteit in/en het jeugdwerk*. Geraadpleegd in december 2017 van https://ambassade.be/sites/default/files/nieuws/ambassade-visienota-2-digitaal_0.pdf.

DieGem. (2014). *Chiro op maat van Brussel*. Geraadpleegd in februari 2018 van <http://www.solidariteitdiversiteit.be/praktijkenbank.php?case=3>.

Ella vzw. (2014). *Intersectioneel denken. Handleiding voor professionelen die intersectionaliteit of kruispuntdenken in de eigen organisatie willen toepassen*. Brussel.

Geldof, D. (2015). *Superdiversiteit. Hoe migratie onze samenleving verandert*. Acco Uitgeverij.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Beheersgroepen | Er zijn vier beheersgroepen binnen de Groep Chiro, die het beleidsvoorbereidend werk leveren voor de algemene vergadering en de raad van bestuur: de beheersgroep Chiro, de beheersgroep De Banier, de beheersgroep Huizen en de beheersgroep Pimento.

Bint | Een animatorentraject, specifiek voor 16- tot 21-jarige meisjes in Brussel.

Chioraad | Het hoogste beslissingsorgaan van de Chiro, dat beslist over alle materies die rechtstreeks het leven van de groepen, gewesten en verbonden aanbelangen en dat over het ideeëngoed van de beweging waakt.

Commissies, diensten en redacties | Op het nationale niveau zijn er momenteel 22 commissies, redacties en diensten actief, die allemaal rond één bepaald thema werken. Ze volgen dat thema op, werken materiaal uit, bundelen informatie, werken een visie uit, enz. Die ploegen hebben een permanent karakter. In principe blijven ze meerdere jaren bestaan. Op de jaarlijkse nationale Planning kunnen er commissies opgericht of geschrapt worden.

De Banier | De winkelketen van de Chiro. Er zijn twaalf winkels in Vlaanderen: Hasselt, Turnhout, Antwerpen, Mechelen, Leuven, Brussel, Aalst, Gent, Brugge, Roeselare, Sint-Niklaas en Heist-op-den-Berg. Daarnaast is er een webshop. De Banier verkoopt Chirokleden, Chiro-uitgaven, Chiro materiaal, spel- en crea-materiaal.

Dubbelpunt | Maandelijks tijdschrift voor leiding.

Flo | Een experiment, analoog aan Bint, dat opgezet werd in een diverse buurt in Gent.

Gewest | Chirogroepen uit één of enkele gemeenten vormen samen een gewest. Het gewest (de gewestploeg) is de kaderploeg die het dichtst bij de plaatselijke groepen staat.

Groep Chiro | De Groep Chiro bestaat uit vier geledingen: de jeugdbeweging Chiro, de winkelketen De Banier, Pimento en onze jeugdverblijfscentra.

Jeugdverblijfscentra van de Chiro | De Chiro heeft vijf jeugdverblijfscentra, ook wel 'de Chirohuizen' genoemd: De Karmel in Brugge, Heidepark in Waasmunster, De Hagaard in Overijse, Heibrand in Westmalle en De Kalei in Dilsen-Stokkem.

Kader | Alle (vrijwillige) medewerk(st)ers in gewesten, verbonden en nationale commissies, redacties en werkgroepen vormen samen het 'kader' van de Chiro.

Ploeg | Groep van Chirovrijwilligers, al dan niet ondersteund door een beroepskracht.

Project Inclusieve Animatorcursus | Chirojeugd Vlaanderen, Scouts en Gidsen Vlaanderen, KSA, Kazou en Hannibal JKVG vzw engageren zich om hun animatorcursus open te stellen voor jongeren met een beperking. Om dat degelijk te kunnen uitrollen, laten ze zich ondersteunen door Miex (Konekt). Via dit project worden ouders, zorgdragers, kinderen, jongeren en de brede achterban van de betrokken organisaties gesensibiliseerd over talentgericht werken en inclusief jeugdwerk.

Regio | Eén, twee of drie verbonden vormen samen een regio. Zo komen we tot vijf regio's, die samenvallen met de vijf Vlaamse provincies (Brussel zit bij de provincie Vlaams-Brabant). Elke regio beheert een regionaal secretariaat, maar is ook vertegenwoordigd in de Beleidsraad, de raad van bestuur van de Chiro.

SOM | Steun Op Maat, ondersteuning van groepen en gewesten door gewesten, verbonden en nationaal, aangepast aan de noden van de groep of het gewest.

SOM-fichebak | Webtoepassing waarin de SOM-dossiers van groepen, gewesten en verbonden opgevolgd worden.

Verbond | Een aantal gewesten samen vormen een verbond. Er zijn tien verbonden die samen instaan voor heel Vlaanderen en Brussel. De verbondsploegen ondersteunen de gewesten. Elk verbond wordt deeltijds ondersteund door een educatief medewerk(st)er.

Vlam | Tweemaandelijks tijdschrift voor keti's en aspi's.

Werkgroepen | Ploeg met een tijdelijk karakter: meestal zijn ze een jaar actief, af en toe langer. Als een project afgerond is, stopt de werkgroep. Jaarlijks zijn er gewoonlijk drie werkgroepen (jaartheme, Krinkel, beleidsnota, enz.). Afhankelijk van de noden van de beweging kunnen er bijkomende werkgroepen opgericht worden.

Wereldspelers | Een project op initiatief van De Ambassade waarbij jonge vluchtelingen betrokken worden bij het jeugdwerk.

Youthwork@Pride | Een samenwerkingsverband tussen verschillende jeugdwerkorganisaties waaronder Chirojeugd Vlaanderen, op initiatief van Wel Jong Niet Hetero. Het jeugdwerk neemt deel aan de Belgian Pride Parade om te tonen dat iedereen gelijkwaardig is, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit en/of genderexpressie.

